



МОДУЛ ЗА ОБУКА 2 – Зелени компетенции

Финансирано од Европската Унија. Ставовите и мислењата изразените тука се исклучиво на авторот(ите) и не нужно ги одразуваат оние на Европската Унија или на Агенцијата Еразмус+ Франција / Education Formation. Ниту Европската Унија, ниту надлежниот орган за доделување на грантови не можат да се сметаат за одговорни за нив.

Број на проект: 2022-1-FR01-KA220-VET-000086582

ЦЕЛ: Помогнете им на вработените воопштините да развијат вештини специфични за потребите на општините, како што се заштита на животната средина и културното наследство и зелени бизниси, енергетска ефикасност, општествена одговорност, зелена економија итн.

СТРУКТУРА

1. РАМКА НА ЕУ ЗА КОМПЕТЕНЦИИ ЗА ОДРЖЛИВОСТ (GREENCOMP)
2. ГРАДЕЊЕ ПОЗЕЛЕНИ, ОДРЖЛИВИ И ПООТПОРНИ ЗАЕДНИЦИ

ПОГЛАВЈЕ 1

Клучните компетенции во одржливоста се *„карактеристична и мултифункционална компетентност, која е составена од неколку компетенции за одржливост кои функционално се поврзани едни со други. Го олеснува постигнувањето успешни перформанси и позитивен исход кој напредува кон одржливост (со оглед на она што е познато, вреднувано и посакувано во даден момент), додека работи на специфични предизвици и можности за одржливост во различни контексти “* (Brundijs et al., 2020).

Клучните компетенции во одржливоста ги опремуваат поединците со потребните компетенции за решавање на комплексни проблеми и искористување на можностите во корист на одржливоста. Знаењето во одредена дисциплина, како и други основни или меѓусебно поврзани компетенции, се критични, но стекнати преку специфичен курс во високото образование. Клучните компетенции во одржливоста треба да бидат трансверзални и суштински.

GreenComp е референтна рамка, развиена од Европската комисија, за компетенции за одржливост. Таа обезбедува заедничка основа за учениците и насоки за едукаторите, унапредувајќи ја консензуалната дефиниција за тоа што подразбира одржливоста како компетентност. Исто така, *дава насоки за размислување, планирање и одговорно однесување кон луѓето, животните, а со тоа и кон планетата на која живееме.*

Таа одговара на зголемената потреба на луѓето да ги подобрат и развијат знаењата, вештините и ставовите за живеење, работа и дејствување на одржлив начин. Таа е дизајнирана да ги поддржи програмите за образование и обука за доживотно учење. Таа е напишана за сите ученици, без оглед на нивната возраст и нивното ниво на образование и во која било средина за учење – формална, неформална и информална.

Компетенциите за одржливост може да им помогнат на учениците да станат системски и критички мислители, како и да развијат агенција и да формираат основа за знаење за сите кои се грижат за сегашната и идната состојба на нашата планета.

GreenComp се состои од **12 компетенции** организирани во **четирите области** подолу:

Отелотворување на вредностите за одржливост, вклучувајќи ги и компетенциите

- **Вреднување на одржливоста:** Да се размислува за личните вредности; да се идентификуваат и објаснат како вредностите варираат меѓу луѓето и со текот на

времето, додека критички се оценува како тие се усогласуваат со вредностите на одржливоста.

- **Поддршка на правичноста:** Да се поддржи еднаквоста и правдата за сегашните и идните генерации и да се учи од претходните генерации за одржливост.
- **Промовирање на природата:** Да се признае дека луѓето се дел од природата; и да се почитуваат потребите и правата на другите видови и на самата природа со цел да се обноват и регенерираат здрави и отпорни екосистеми.

Опременувањето на учениците (луѓето) со овие вредности за одржливост има потенцијал да доведе до поодржливо однесување. Доказите од бихевиористичките науки навистина покажуваат дека вредностите за одржливост се јасен двигател на одржливото однесување. Поголема е веројатноста поединците да се однесуваат одржливо кога поседуваат вредности за животната средина (односно грижа за животната средина и природата, исто така познати како биосферски вредности) или вредности за праведност (односно грижа за другите и за социјалната правда, исто така познати како алтруистички вредности). На пример, луѓето со високи еколошки вредности имаат тенденција да заштедат повеќе топла вода во своето домаќинство, а вредностите на праведноста, како што се универзализмот и добронамерноста, се поврзани со користењето на јавниот превоз за патување до работа. Вредностите за одржливост се важни бидејќи можат да ги наведат луѓето да се однесуваат поодржливо на долг рок отколку ако се мотивирани од други вредности.

Вредностите за одржливост може да доведат до поодржливо однесување бидејќи луѓето сакаат да избегнат чувство на непријатна тензија помеѓу нивните вредности и нивните постапки, на пример кога избираат хотел. Спротивно на тоа, постапувањето во согласност со вредностите за одржливост може да ги зголеми позитивните емоции на гордост и задоволство.

Прифаќање на комплексноста во одржливоста, вклучувајќи ги и компетенциите

- **Системско размислување:** Да се пристапи кон проблемот со одржливоста од сите страни; да се разгледа времето, просторот и контекстот со цел да се разбере како елементите комуницираат во и помеѓу системите.
- **Критичко размислување:** Да се проценат информациите и аргументите, да се идентификуваат претпоставките, да се оспори статус кво и да се размислува за тоа како личните, социјалните и културните средини влијаат врз размислувањето и заклучоците.
- **Врамување на проблемот:** Да се формулираат тековните или потенцијалните предизвици како проблем на одржливост во однос на тешкотиите, вклучените лица, временскиот и географскиот опсег, со цел да се идентификуваат соодветни пристапи за предвидување и спречување на проблемите, како и за ублажување и прилагодување на веќе постоечките проблеми.

Оваа област се однесува на зајакнување на учениците со (1) системско размислување (т.е. пристапување кон проблемите со одржливоста холистички, интегрирање на различни агли на причините и последиците и разбирање на нивните интеракции), (2)

критичко размислување (т.е. способност да се разберат предрасудите, критички да се проценат информациите, изворите и аргументите поврзани со одржливоста) и (3) вградување на проблемите (т.е. формулирање на проблемите со одржливоста и идентификување на соодветни решенија).

Способноста за системското размислување може да доведе до поодржливо однесување бидејќи тоа веројатно ќе ја зголеми „свеста на учениците за последиците“. Системското размислување прецизно им овозможува на учениците да ги разберат долгите и повеќекратни синџири на каузалност кои на крајот доведуваат до проблеми со одржливоста, вклучувајќи ги и последиците од малите активности. Постојат докази дека поединците кои можат систематски да размислуваат за климатските промени имаат поголема веројатност да ја разберат вредноста на екосистемите и да ги поддржат политиките за одржливост, како што е подобрување на стандардите за потрошувачка на гориво за автомобилите. Спротивно на тоа, верувањето дека социјалните, еколошките и економските проблеми не се поврзани е поврзано со помалата свест за ризиците и последиците од климатските промени.

Доказите сугерираат дека свесноста за последиците од нечији постапки е неопходна, но не е доволна за одржливо однесување. На пример, високиот степен на системско размислување и писменост во врска со климатските промени не мора да доведе до загриженост, а со тоа и до акција. Исто како и за вредностите за одржливост, ова значи дека образовните интервенции треба да им овозможат на учениците компетенции за сложеност кои им помагаат да ги разберат последиците од нивните активности врз одржливоста, но исто така треба да ги опремаат со сите други компетенции.

Предвидување одржлива иднина, вклучувајќи ги и компетенциите

- **Писменост за иднината:** Да се предвидат алтернативни одржливи иднини преку замислување и развивање на алтернативни сценарија и идентификување на чекорите потребни за постигнување на претпочитана одржлива иднина
- **Адаптивност:** Да управува со транзиции и предизвици во сложени ситуации на одржливост и да донесува одлуки поврзани со иднината во услови на несигурност, двосмисленост и ризик
- **Истражувачко размислување:** Да се усвои релационен начин на размислување преку истражување и поврзување на различни дисциплини, користејќи креативност и експериментирање со нови идеи или методи

Оваа надлежност главно опфаќа можност да се предвиди алтернативна иднина и чекорите потребни за постигнување на претпочитана одржлива иднина. Другите компоненти вклучуваат способност да се прилагодат и да откријат несигурност, двосмисленост и ризик поврзани со алтернативните идни одржливост.

Тука повторно, доказите од бихевиористичките науки ја потврдуваат соодветноста на оваа надлежност за промовирање на одржливо однесување, потврдувајќи ја потребата за нејзино вградување во наставните програми. Една од главните документирани бариери за одржливо однесување е, токму, нашата тешкотија да размислуваме за иднината. За разлика од Ковид-19, прашањата за одржливост како

што се климатските промени може да изгледаат далечни. Доказите за однесувањето покажуваат дека колку повеќе луѓето ги доживуваат климатските промени како нешто што се случува далеку во иднината, толку помалку е веројатно дека ќе бидат загрижени за тоа, за поддршка на јавните политики за ублажување или за намалување на нивната потрошувачка на енергија. Проблемот тука е што луѓето имаат природна тенденција повеќе да се фокусираат на непосредни проблеми, добивки, загуби и ризици, отколку на идните. Слично на тоа, колку повеќе луѓето сметаат дека климатските промени се несигурни, толку е помала веројатноста тие да се вклучат во одржливо однесување. Како спротивен пример, земјоделците кои веќе лично ги искусиле ефектите од климатските промени имаат поголема веројатност да ги прилагодат своите земјоделски практики.

Дејствување за одржливост, вклучувајќи ги и компетенциите

- **Политичка агенција:** Да се движи низ политичкиот систем, да идентификува политичка одговорност и отчетност за неодржливо однесување и да бара ефективни политики за одржливост
- **Колективна акција:** Да се делува за промени во соработка со другите
- **Индивидуална иницијатива:** Да се идентификува сопствениот потенцијал за одржливост и активно да се придонесе за подобрување на изгледите за заедницата и планетата

(Образование) креаторите на политики кои имаат за цел да промовираат одржливо однесување треба да ги вклучат овие „актерски“ компетенции во нивните наставни програми, бидејќи тие ги искористуваат или се справуваат со бројни докажани психолошки двигатели и бариери на (не)одржливо однесување:

- Припишување на одговорност: колку повеќе луѓето чувствуваат дека имаат морална улога за подобрување на одржливоста, толку е поголема веројатноста да се префрлат на акција. Ова чувство на одговорност се покажа неопходно за широк спектар на активности, како што се политичарите да гласаат за закони за одржливост, а граѓаните да бараат одговорност за неодржливи политики или да се вклучат во колективен активизам за одржливост. Спротивно на тоа, обвинувањето на другите е поврзано со помалку чувство на одговорност за акција, а со тоа и со помала веројатност за одржливо однесување. Компетентноста „дејствување за одржливост“ од GreenComp вклучува ставови, знаења и вештини кои точно имаат за цел да го зголемат чувството на одговорност на учениците во однос на одржливоста, на пример, знаењето дека „поединците имаат посветеност кон општеството и животната средина“ и способноста да „преземат лична иницијатива [...] во постигнувањето одржливост“.

- Верувања за ефикасност: главен двигател за одржливо однесување е верувањето на поединците дека се способни да се однесуваат одржливо и дека нивното дејствување може да направи разлика. На пример, лаиците може да сметаат дека имаат малку да придонесат за нивната земја да ги потпише Париските договори. Спротивно на тоа, адолесцентите кои сметаат дека нивните активности се важни, имаат поголема веројатност да се вклучат за еколошко однесување, како што е намалување на потрошувачката на вода или потпишување петиција за барање заштита на животната средина.

- Социјални норми: начинот на кој другите луѓе се однесуваат има големо влијание врз нашето однесување, исто така кога станува збор за одржливоста. На пример, клиентите на хотелот имаат тенденција повторно да го користат својот пешкир ако видат дека и другите клиенти го прават тоа. Очекувањата на другите, исто така, влијаат на нашето однесување: на пример, колку повеќе менаџерите чувствуваат дека општеството очекува од нив да се однесуваат на одржлив начин, толку е поголема веројатноста тие да се вклучат во еколошки одговорни активности во нивната организација.

- Навиката се состои во предиспозиција за повторување на минатото однесување, често без свесна намера. Дури и ако луѓето се загрижени за одржливоста, знаат кои активности да ги преземат и мислат дека овие активности може да имаат позитивен ефект, тие може да доживеат потешкотии во соодветната промена на нивното вообичаено однесување. На пример, навиката е главна пречка (иако не е единствена) за патување со велосипед (наспроти со автомобил), за пократки тушеви или за усвојување поодржливи диети.



Четири области на надлежност се тесно поврзани: одржливоста како надлежност ги опфаќа сите четири земени заедно.

Дванаесетте компетенции за одржливост се исто така меѓусебно поврзани и треба да се третираат како делови од една целина.

Додека GreenComp ги охрабрува учениците да се стекнат со 12 компетенции, тие не треба да се здобијат со највисоко ниво на владеење во сите 12, ниту да имаат исто ниво на владеење во сите нив. Навистина, GreenComp имплицира дека одржливоста како компетентност е направена од 12 градежни блокови.

Како и да е, компетенциите за одржливост се релевантни не само за (идните) граѓани и потрошувачи. Учениците кои стекнуваат компетенции за одржливост, исто така, може да се однесуваат на поодржлив начин ако подоцна дејствуваат, на пример, како гласачи кои избираат пратеници кои ја поддржуваат одржливоста, како пратеници кои донесуваат прописи за одржливост или обезбедуваат буџет за нови инфраструктури за јавен превоз, како инженери кои дизајнираат поодржливи турбини или како извршни директори кои доделуваат фер плати на работниците. Затоа, оние кои утре може да имаат поголема одговорност да придонесат за одржливост, денес исто така

може да имаат корист од стекнувањето на компетенциите за одржливост идентификувани во GreenComp.

ПОГЛАВЈЕ 2

Општините, дефинирани како градче, град или административен субјект со локално управување, се директно засегнати од прашањата за одржливост и имаат единствена улога во промовирањето решенија. Тие се одговорни за операциите, регулативите и ресурсите во рамките на одредена област и во крајна линија се одговорни за благосостојбата на нивното население.

Бидејќи одржливоста има еколошки, економски и социјални димензии, општините се нераскинливо заинтересирани за одржливоста. Многу општини веќе се вклучуваат во решенија за одржливост или по избор или по барање на нивните околности.

Локалната власт може да влијае врз однесувањето на граѓаните и бизнисот или во одржливи или неодржливи насоки со поставување пример во сопственото однесување – „уредување на сопствената куќа“ – како и во подигањето на свеста на заедницата преку едукација за слични избори што домаќинствата и бизнисите можат да ги направат во обликувањето дали нивните одлуки придонесуваат за одржливи или неодржливи трендови.

Кои се придобивките од прифаќањето на одржливоста за локалните власти?

Не само што одржливите напори од вашиот локалитет ќе бидат од корист за локалната средина, туку исто така ќе резонираат со вашите избирачи кои стануваат сè позагрижени за климатските промени и одржливоста. Плус, одржливите владини работни текови, како што е поднесувањето без хартија, се подобри за животната средина, а истовремено заштедуваат време и пари.

КУЛТУРНО И ПРИРОДНО НАСЛЕДСТВО

Катовице (Полска)

Терминот „културно и природно наследство“ се однесува на комбинираното богатство на културни, историски и природни одлики кои се сметаат за вредни и значајни за одредена територија, регион или земја. Овој концепт често се поврзува со полињата на зачувување на културното и природното наследство и е признаен на глобално ниво како важен за идентитетот и благосостојбата на заедниците.

На пример, целта на проектот Шлезиски музеј во Катовице (Полска) е да се зачува културното наследство за идните генерации и да се зајакне туристичката привлечност на регионот. Еден важен фактор за подобрување на способноста на луѓето да се прилагодат на социјалните и економските промени е идентитетот, вклучувајќи го и регионалниот идентитет, и затоа проектот поддржува иницијативи за негување на постојното културно наследство и традиции, историја, културни достигнувања, локални обичаи и јазик. Развојот на настаните овде овозможува да се развие модерно општество кое е отворено и креативно – помагајќи да се оптимизираат човечките

ресурси. Проширувањето на културната инфраструктура ќе помогне да се привлечат инвестиции и туризам во Шлезија.

Збирките на Шлезискиот музеј се здобија со нов амбиент: нови главни простории се наоѓаат на поранешна индустриска локација, а старите рударски згради кои датираат од почетокот на 20 век се уредени како изложбени простори, ресторан и кула за набљудување, од кои има панорамски поглед на сè поголема Шлезија.

Новиот Шлезиски музеј е првото место кое е означено како „културна оска“ во Катовице. Други, покрај новата музејска зграда, се Меѓународниот конгресен центар и домот на Симфонискиот оркестар на полското национално радио во Катовице.

ПЛАНИРАЊЕ НА ЗЕМЈИШТЕТО/ЗЕЛЕН ДИЗАЈН

Келце (Полска)

Планирањето на земјиштето и зелениот дизајн во локалните заедници играат клучна улога во обликувањето на одржливи, погодни за живеење и еколошки свесни урбани средини. Со интегрирање на внимателно користење на земјиштето, зелените површини и еколошката инфраструктура, овие пристапи придонесуваат за подобрување на квалитетот на животот на жителите. Тие помагаат да се ублажи ефектот на урбаните топлински острови, да се намали загадувањето, да се зачуваат ресурсите и да се подобри биодиверзитетот. Дополнително, зелениот дизајн го промовира здравјето и благосостојбата на заедницата, нудејќи простори за рекреација и релаксација, истовремено поттикнувајќи силно чувство за место и идентитет. Тоа е холистичка стратегија која не само што се однесува на тековните потреби, туку и обезбедува отпорна и хармонична иднина за локалните заедници.

Киелце е уникатен град кој се наоѓа во регионот Швитокржиски во Полска. Градот има пет природни резервати, две скијачки патеки и тематски патеки и се вклучува во многу активности за заштита на градот и неговите жители од загадувањето со јаглерод диоксид и климатските промени.

Општина Киелце вовеле различни решенија за управување и развој на локалните јавни зелени површини. Некои од нив вклучуваат AirSpade, Treegator[®], садење грмушки и дрвја за фиторемедијација и поставување ливади во паркови и патни ленти.

Активностите во рамките на Планот за адаптација кон климатските промени до 2030 година на Киелце (стратегија усвоена како локален закон) вклучуваат дизајнирање воден парк со користење на природните извори и вегетацијата на долината на реката Силница. Планот за адаптација предвидува други такви решенија базирани на природата (РБП), вклучувајќи биоретенциски басени и зголемување на бројот на зелени покриви на нови згради.

Мобилност

Кунгсбака (Шведска)

Одржливата мобилност во локалните заедници е темел на позелен, поздрав и поефикасен урбан пејзаж. Се врти околу промовирање на опции за транспорт кои ги намалуваат емисиите на јаглерод диоксид, како што се пешачење, возење велосипед и јавен превоз, а истовремено ја поттикнуваат употребата на електрични возила и заедничко возење. Одржливата мобилност не само што го ублажува сообраќајниот метеж, туку и го намалува загадувањето на воздухот, бучавата и потрошувачката на енергија. Со давање приоритет на инфраструктурата погодна за пешаци, пристапниот јавен превоз и паметното урбано планирање, локалните заедници можат да создадат поинклузивен и еколошки свесен транспортен систем, со што на крајот ќе се подобри благосостојбата и квалитетот на животот на нивните жители.

Општината забележа дека речиси една петтина од средношколците секојдневно се возат до училиште со автомобил. За време на оваа клучна фаза на развој, од суштинско значење е децата да ја сфатат својата способност да се движат самостојно, зајакнувајќи ја својата самодоверба. Истовремено, намалувањето на употребата на автомобили поттикнува побезбедна и попријатна локална средина во близина на училиштето.

Затоа општината создаде предизвик за учениците од средните училишта наречен „Самостојно“ кој бара учениците самостојно да патуваат до училиште пеш – цел која не само што има за цел да ја зајакне нивната самодоверба, туку и да ја зајакне нивната будност и да негува подлабоко разбирање за одржлив транспорт. Оваа интригантна иницијатива е во форма на возбудлив лов на ѓубре, со часови кои се натпреваруваат за привлечни награди, вклучувајќи и подарок картички за активности избрани колективно. Во текот на есенските недели (38-42 недела), предизвикот не само што ја поттикнува самостојноста, туку и пренесува вредни знаења преку вежби за безбедност на патиштата, здравје, одржлив развој и еколошка свест.

ЕНЕРГИЈА

Гравена (Грција)

Во локалните заедници, важноста на одржливата енергија се протега на иницијативи кои промовираат ефикасно и свесно користење на енергијата. Со охрабрување на жителите и бизнисите да усвојат практики и технологии за заштеда на енергија, заедниците го намалуваат отпадот, ги намалуваат сметките за енергија и го минимизираат нивното влијание врз животната средина. Овие иницијативи вклучуваат мерки како што се енергетски ефикасни дизајни на згради, ЛЕД осветлување и паметни системи за греење и ладење. Овие напори не само што ги зачувуваат ресурсите и ги намалуваат емисиите, туку придонесуваат и за енергетската безбедност и го подобруваат севкупниот квалитет на живот во заедницата. Приоретизирајќи ги одржливите извори на енергија и ефикасното искористување на енергијата, локалните заедници се подготвени да го водат патот кон позелена и поодговорна иднина.

Општина Гравена (Грција) го насочи вниманието кон надградбата на својата градежна инфраструктура со цел да го намали својот еколошки отпечаток. Ова беше направено со користење на плитка геотермална енергија како обновлив извор на енергија (ОИЕ) за оптимизирање на зачувувањето на вредните ресурси и ублажување на влијанието врз животната средина. Овој проект служи за повеќеслојна цел, вклучувајќи намалување на потрошувачката на енергија, зачувување на ресурсите, минимизирање на загадувачите за подобрување на еколошкиот отпечаток, модернизација на градежниот фонд, поставување примерен преседан за искористување на обновливите извори на енергија и застапување за нашиот регион.

УПРАВУВАЊЕ СО ВОДАТА

Галиција (Северна Португалија)

Ефективното управување со водата е крвотокот на локалните заедници, бидејќи го поткрепува јавното здравје, одржливоста на животната средина и економскиот просперитет. Заедниците се потпираат на чиста и достапна вода за пиење, канализација, земјоделство и индустриски процеси. Внимателното управување со водата обезбедува сигурно и одржливо снабдување, намалувајќи го ризикот од недостаток и контаминација. Исто така, игра витална улога во зачувувањето на локалните екосистеми и заштитата од поплави и загадување на водата. Понатаму, одговорното управување со водите е камен-темелник на климатската отпорност, помагајќи им на заедниците да се прилагодат на променливите временски услови. Во суштина, не се работи само за водата; се работи за издржливоста и благосостојбата на локалните заедници.

Еден пример е Еврорегионот Галиција-Северна **Португалија** кој може да се пофали со големо богатство на природни ресурси и има корист од стратешка предност со своите изобилни водни ресурси. Препознавајќи ја виталната улога што овие природни дарови ја играат во унапредувањето на општеството, станува императив да се заштитат и зачуваат. Истовремено, постои убедлив повик за оптимизирање на нивната искористеност, насочувајќи ги овие ресурси поефикасно кон целокупниот развој и благосостојба на регионот.

Во овој контекст, се роди проектот AQUALITRANS, чија цел е да се воспостави енергетски ефикасен и одржлив модел за пречистителни станици за отпадни води (ПСОВ), усогласувајќи се со пошироките цели на Европа за одржлив развој и зачувување на животната средина.

Значајната заслуга на иницијативата **AQUALITRANS** лежи во колаборативната синергија што ја поттикна меѓу Галиција и Северна Португалија. Овој пристап на соработка, заедно со иновативната употреба на информатичката и комуникациската технологија (ИКТ), овозможи успешно решавање на заедничките предизвици.

УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД

Милано (Италија) и Франција

Секторот за јавни работи е една од најпосакуваните. Со оглед на тоа, собирањето на рециклирањето на вашите состојки на секои неколку недели или дури и поретко е сигурен начин тие да не рециклираат најдобро што можат. Пластичниот отпад што се намотува во депонијата бидејќи вашите избирачи немаат простор за рециклирање за правилно да го отстранат е лош за животната средина (и неповолен за вашите

избирачи!). Софтверот за јавни работи може да помогне во управувањето со вработените и да ги задржи процесите на рециклирање и отстранување на ѓубре колку што е можно поефикасно и структурирано.

Управувањето со храната и органскиот отпад е од витално значење за планот за нулта отпад на секој град. Една четвртина од емисиите на стакленички гасови од храната доаѓаат од загубите и отпадот во синџирите на снабдување и од потрошувачите. Градовите идеално треба да го намалат отпадот, да го обноват и обработат органскиот отпад така што ќе го одделат од сувите материјали за рециклирање, како што се пластиката и стаклото. Од декември 2023 година, одделното собирање на биоотпад ќе биде задолжително низ цела Европа за да помогне во исполнувањето на амбициозните цели за рециклирање и собирање на отпадот според правилата на ЕУ. Сепак, системите и стапките на наплата сè уште значително се разликуваат меѓу 28-те членки на ЕУ.

Биоразградливиот отпад, најчесто нарекуван биоотпад, првенствено е составен од органски материјали кои можат безбедно да се вратат во почвите преку природни процеси. Главно се состои од градинарски отпад, отпад од храна и други органски производи од домаќинства, ресторани и продавници.

Додека, според хиерархијата на отпадот, идеално би требало да го намалиме, реупотребиме или рециклираме целиот отпад, во пракса, тоа не секогаш се случува. Проблемите со обработката, лошото планирање или недостатокот на комуникација/знаење се само неколку примери кои можат да доведат до загуби.

Клучен чекор за минимизирање на емисиите и контаминацијата е одвојувањето на биоотпадот од другите текови на отпад. Постојат неколку стратегии кои ќе ви помогнат да го постигнете ова. Еве неколку примери од локалните и државните власти за подобрување на собирањето биоотпад преку различни пристапи.

1. Комуникацијата е клучна: Милано

Кога станува збор за собирање биоотпад во густ град, Милано е извонреден пример. Со 1,4 милиони жители, тој е еден од најнаселените градови во Италија. Сепак, тоа е сјаен пример за другите низ целиот свет.

Во 2014 година, Милано ја вовеле својата програма за собирање на станбен отпад од храна. Секое домаќинство доби 10-литарска кујнска корпа, компостибилни кеси и опширен пакет со информации. Како дел од обемната пилот-програма на планот, комуникацијата се покажа како клучна во логистиката.

Работниците не само што беа обучени да го собираат отпадот од храна, туку и да ги едуцираат граѓаните за новиот процес на собирање. Кампањата, исто така, вклучуваше летоци, училишни програми, бесплатна апликација и веб-страница на повеќе јазици, комуникација лице-в-лице и деноноќна (24/7) корисничка поддршка.

Покрај тоа, постојат финансиски казни за да се поттикне усогласеноста. На пример, домаќинство или фирма што не ги користи обезбедените одделни канти за отпадоци од храна добива парична казна.

2. Здружете ги силите за промовирање на собирање на отпад од храна: Франција

Разделното собирање на биоотпад беше запоставена практика многу години во Франција. До 2007 година, мрежата која ги обединува општините, наречена Réseau Compost Plus, успешно започна да ја доведува видливоста на секторот за биоотпад. Со здружување на силите, мрежата од 28 заедници со околу 9 милиони жители воведе собирање на отпад од храна на локално ниво. Réseau Compost Plus обезбедува информации од јавен карактер, вклучувајќи препораки и проценки на трошоците. Мрежата, исто така, управува со обезбедувањето квалитет за компостот и ги промовира најдобрите практики преку локални настани.

ЗЕЛЕНИ НАБАВКИ

Регион Даларна (Шведска)

Зелената набавка, исто така позната како одржлива набавка, е практика на купување производи, услуги и стоки со примарен фокус на критериумите за животна средина и одржливост. Тоа вклучува разгледување на еколошките и социјалните влијанија на предметите што се набавуваат и донесување одлуки кои ги минимизираат негативните ефекти врз планетата и општеството.

Зелените набавки се од огромно значење за локалните заедници. Со давање приоритет на еколошки одржливите одлуки за купување, локалните власти и организации можат да дадат позитивен пример за своите избирачи и да поттикнат усвојување на еколошки практики. Овој пристап не само што го намалува влијанието врз животната средина, туку и ја поддржува локалната економија преку промовирање на зелени бизниси и иновации.

Регионот Даларна во Шведска е ко-основач и помошен актер на проектот „Вила Зеро“.

Вила Зеро е инаугуративна самостојна резиденција во светот која е неутрална по однос на јаглеродниот диоксид, пионерска соработка во која организациите-учеснички стекнаа непроценливо искуство и знаење, а сето тоа во потрага по поодржлива иднина.

Проектот е фокусиран на две клучни цели: намалување на емисиите на јаглерод диоксид и промовирање поголема родова еднаквост во рамките на градежниот сектор. Куќата беше прецизно изработена со користење на најеколошки материјали и техники достапни на денешниот пазар и посветен тим составен целосно од жени беше одговорен за изградбата. Проектот успешно ги исполни своите цели, при што дом постигна неутралност на јаглерод диоксид. Покрај тоа, сознанијата стекнати од овој потфат ќе послужат како основа за развој на нови градежни методи, избори и производи, придонесувајќи за поодржлива и правична индустрија.

ЕКОЛОШКА ЕДУКАЦИЈА

Оулу, Северна Остроботнија (Финска)

Кружната економија е еден од аспектите на одржливиот развој. Тоа помага да се ублажат климатските промени и да се намали прекумерната потрошувачка на материјали. Тоа значи дека не треба да се снабдуваме со сировини од природата, туку можеме да користиме преработени материјали и енергија повторно и повторно.

Веќе се идентификувани голем број технолошки иновации, експерименти и решенија за оваа цел.

Сè уште има потреба од поддршка, разбирање и подготвеност на луѓето да ги постават своите навики на поодржлива основа. Во оваа трансформација, она што децата и младите го учат има клучна улога, бидејќи основните вредности на циркуларната економија се формираат на млада возраст.

Прирачникот за циркуларна економија за училиштата, кој беше составен во Оулу, вклучува идеи за имплементација, совети за соработка со различни организации, банка за материјали и локални места за посета со тема за циркуларна економија. Водичот ги спојува прашањата за циркуларната економија во разбирлива форма како начин за поддршка на образованието.

ЗЕЛЕНА ЕКОНОМИЈА И ТУРИЗАМ

Оулу, Северна Остроботнија (Финска)

Зелената економија е економски модел кој се фокусира на одржливост, еколошка одговорност и социјална инклузивност. Таа има за цел да го промовира економскиот развој, истовремено минимизирајќи ги негативните влијанија врз животната средина и подобрувајќи ја социјалната благосостојба. На ист начин, зелениот туризам има за цел да го минимизира негативното влијание на туризмот врз животната средина, да промовира зачувување и да им користи на локалните заедници. Фокусот е ставен на зачувување на природното и културното наследство, истовремено обезбедувајќи позитивни искуства за посетителите.

Најодржливиот европски проект „Главен град на културата“ промовира одговорна организација на настани во Северна Остроботнија и обезбедува ефикасна платформа за пилотирање нискојаглеродни решенија. Проектот им помага на настаните организирани во Оулу и Северна Остроботнија да ги намалат своите емисии на јаглерод. Таа, исто така, се користи за да се демонстрираат еколошките акредитиви на градот во кандидатурата на Оулу за титулата Европска престолнина на културата. Проектот нуди нови меѓусекторски можности за соработка и во деловните активности во одржливата економија. Постои растечка основа за одржлива економија во нови иновации, чие пилотирање добива финансиска поддршка во рамките на овој проект.

Проектот дефинира модел во насока на намалување на јаглеродниот отпечаток, на кој се посветени и настани кои се дел од апликацијата Главен град на културата на Оулу. Резултатите од проектот ќе бидат објавени во „Оулу 2026: домот на настаните што го прават светот подобро место. Водич за одржливи настани“.

Времетраење на проектот: 01.08 – 31.05.2022 Буџет: 615 000 ЕУР.

Референци

GovPilot.com

PAtimes.org

Europe.ec.eu

Publicfinancefocus.org

Европски комитет на регионите